

Meralarımız koyun ve keçi yetiştiriciliği için daha uygun



Ülkemiz büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı Avrupa ve dünya sıralamalarında üst sıralarda yer alıyor. Üretimde sürdürülebilirliği sağlamak ve üretici gelirlerini artırmak için desteklemelerin yanında üreticilerin coğrafi koşullardan yararlanarak verim artırma imkânı da bulunuyor. Meracılık faaliyetleri de bunlardan en önemlisi. Meracılığın hayvancılık faaliyetleri açısından önemini Hayvancılık Genel Müdürlüğü, Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık Daire Başkanı V. Öner Özbey ile konuştuk.

Ülkemiz hayvancılığının genel durumundan ve hayvancılık faaliyetleri konusunda meraların öneminden bahsedebilir misiniz?

Ülkemiz Avrupa'da büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı açısından 1'inci, dünya genelinde büyükbaş hayvan varlığında 18'inci, küçükbaş hayvan varlığında ise 12'nci sırada yer alıyor.

Süt üretiminde Avrupa'da 3'üncü, dünyada 9'uncu; bal üretiminde de dünyada Çin'den sonra 2'inci, kovan varlığında 3'üncü sırada bulunuyor.

Hayvancılık politikaları doğrultusunda uyguladığımız proje ve destekleme programları ile mevcut büyükbaş hayvan varlığından daha fazla verim elde edilmesi, küçükbaş hayvan varlığının nüfusumuza yeterli sürü büyüklüğüne ulaşması ve daha fazla verim elde edilmesi hedefleniyor. Bu kapsamda yemden yararlanması yüksek olan hayvan ırklarının yaygınlaştırılması amacıyla soy kütüğüne kayıtlı hayvanlara, suni tohumlamaya ve döl kontrolü protokolü kapsamındaki boğalardan suni tohumlama yolu ile doğan buzağılara ilave destekleme yapılıyor.

Küçükbaş hayvan varlığını artırmaya yönelik olarak "Küçükbaş Sürü Büyütme ve Yenileme Desteği", 'Anaç Koyun Keçi Desteği' uygulanıyor.



Öner Özbey Hayvancılık Genel Müdürlüğü, Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık Daire Başkanı V.

212 MİLYON TL KATKI SAĞLANDI

Ülkemizde hayvancılık yapan yetiştiricilerimize pek çok alanda desteklemeler yapılıyor. Bu desteklemelerden ve 2022 yılında desteklemelerde yapılan değişikliklerden söz eder misiniz?

Hayvancılık ve hayvansal üretimde arz güvenliğini temin etmek, üretimde sürdürülebilirliğin korunması sağlamak, üretici gelirlerini artırmak, üretici ve tüketici fiyatlarında istikrar sağlamak Genel Müdürlüğümüzün ana hedeflerindedir.

Bu kapsamda Genel Müdürlüğümüz 12 kalemden [buzağı, çiğ süt prim, süt analiz, anaç koyun keçi, sürü büyütme ve yenileme, besilik erkek sığır, düve alım, sürü yönetici (çoban), arıcılık, ipek

böceği üretimi, tiftik, hastalıktan ari işletme ve aşı, atık, küpe] destekleme ödemeleri yapıyor. Yapılan desteklemelerle 2022 yılında üreticilerimize 8 milyar 212 milyon TL katkı sağlandı.

2022 yılında destekleme karnamesinde yaptığımız değişiklikler ile "Besilik Erkek Sığır Desteği" 250 TL'den yüzde yüz artışla 500 TL/baş'a, "Buzağı Desteği" 370 TL'den yüzde 35 artışla 500 TL/baş'a, "Dişi Manda Malak Desteği" 250 TL'den yüzde yüz artışla 500 TL/ baş'a, "Sürü Yöneticisi Desteği" 6 bin TL'den yüzde yüz artışla 12 bin TL'ye, "Tiftik Desteğ" 30-35 TL'den yüzde yüz artışla 60-70 TL/kg'a, "Anaç Koyun Desteği" 30 TL'den yüzde 67 artışla 50 TL /baş'a, "Anaç Keçi Desteği" 35 TL'den yüzde 43 artışla 50 TL/baş'a, "Sürü Büyütme ve Yenileme Desteği" 125 TL'den yüzde 60 artışla 200 TL/baş'a, "Arı Desteği" 20 TL'den yüzde 50 artışla 30 TL/kovana yükseldi.

20 YILDA 116 KAT ARTIŞ

Bu kapsamda 2002 yılında 83,2 milyon olan hayvancılık desteklemesi, 2022 yılında 116 kat artırılarak 9 milyar 743 milyon TL olarak üreticilerimize ödendi. Tüm bunların yanında, damızlık değeri yüksek nitelikli damızlık hayvan ihtiyacımızın yurt içinden karşılanarak birim hayvandan daha fazla süt ve karkas et alınmasına yönelik "Damızlık Düve Yetiştiriciliğinin Desteklenmesine İlişkin Karar" kapsamında toplam 26 ilimizde 45 milyon TL hibe desteği ile "Damızlık Düve Üretim Merkezi" kuruldu. Düve alım desteği kapsamında yurt içinde doğmuş ve düve merkezlerinden temin edilen düveler için yüzde 50, diğer tedarik merkezlerinden temin edilen düveler için yüzde 40 hibe desteği sağlanıyor.



Ülkemiz şartları düşünöldüğünde meracılık (yaylacılık) için hangi hayvanlar daha uygundur?

Ülkemiz hayvancılığında büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinin yanı sıra küçükbaş hayvancılık coğrafi koşullar ve yetiştiricilik alışkanlıkları açısından öne çıkıyor.

Küçükbaş hayvanlar genel olarak zayıf meraları; nadas, anız ve bitkisel üretime uygun olmayan alanları değerlendirerek et, süt, yapağı ve deri gibi ürönlere dönüştürölüp üretime katkı sağlıyor.

Ülkemizin meraları ve coğrafi koşulları koyun ve keçi yetiştiriciliği için uygundur. Bu kapsamda geleneksel üretim alışkanlıklarımız, birim hayvandan elde edilen verimin yüksekliğı, bakım maliyetlerinin düşük olması ve ölkemiz mera yapısı da dikkate alındığında ölkemiz küçükbaş hayvan yetiştiriciliğı için daha uygundur.

Son yıllarda Bakanlığıımız öncölüğünde başlatılan çalışmalarla küçükbaş hayvan eti tüketiminde artış yaşanmaya başladı. TÜİK verilerine göre 2022 yılında küçükbaş hayvan eti üretiminin toplam kırmızı et üretimindeki payı yüzde 20'lere kadar yükseldi. Tüm bunların yanında Bakanlığıımız tarafından ana vatanı Anadolu olan Ankara keçisi yetiştiriciliğine yapılan destekleme ve projeler, yetiştiriciliğın devam etmesi ve önemli bir gen kaynağıımızın yok olmaması için yoğun olarak devam ediyor.

2022 yılında tiftik destekleri yüzde 100 arttırılarak oğlak tiftiğinde 70TL/kg, anamal tiftiğinde 60 TL/kg'a yükseltildi.

Ankara Keçisi Yetiştiriciliğini Geliştirme Projesi kapsamında, Ankara İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüzce genç damızlık teke ve şaftlı elektrikli kırkım makineleri alımı için yetiştiricilerimize toplam 4 milyon TL ödenek sağlanıyor. İşletmelerin gelir ve refah seviyelerinin yükselmesi için kaliteli tiftik üretimi sayesinde iplik ve sof kumaş elde ederek dünyada ve bölgemizde yeniden söz sahibi öлке olma hedefindeyiz.

Son olarak 6 Şubat 2023'te tarihimizin en büyük deprem felaketlerinden birisi olan Kahramanmaraş merkezli depremleri yaşadık. Depremden etkilenen yetiştiricilerimiz için ve bölgenin felaketin izlerini silerek normale dönmesi için yapılan çalışmalardan bahsedermisiniz?

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler geniş bir coğrafyada etkili oldu. Çok sayıda can kaybının yanında altyapı, üstyapı ve ekonomik faaliyetler büyük boyutta zarar gördü. Devletimizin, afetin yaralarını sarmak için tüm imkânlarını seferber ettiği bu dönemde kaynak planlaması ve kullanımında depremden etkilenen bölgeye öncelikler verildi. Genel Müdürlüğümüz uhdesinde kurduğumuz kriz merkezi, deprem bölgesindeki yetiştiricilerimizin hayvanlarına ilişkin acil barınma, yem, süt toplama ve hayvan kesimine ilişkin talepleri toplayarak koordine etti.



OHAL KAPSAMINDA 111 BİN 746 YETİŞTİRİCİYE 474 MİLYON TL DESTEKLEME ÖDEMESİ YAPILDI

Hayvancılık destekleme ödemeleri erkene alınarak OHAL kapsamındaki depremden zarar gören 11 ilde toplam 111 bin 746 yetiştiricimize 24 Şubat 2023 tarihinde 473 milyon 812 bin TL destekleme ödemesi yapıldı.

“Deprem Nedeniyle Zarar Gören İllerdeki Yetiştiricilere Yem Desteği” verilmesine ilişkin 6808 sayılı karar 17 Şubat 2023 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlandı. Bu kapsamda depremden zarar gören 11 ilimizdeki yetiştiricilerimize 1 milyon 948 bin büyükbaş, 7 milyon 817 bin küçükbaş hayvan için yem desteği verildi. Yaklaşık 1 aylık yem gideri karşılığı 1 milyar 365 milyon TL, 3 Mart 2023 tarihinde yani felaketin üzerinden 1 ay geçmeden yetiştiricilerimizin hesabına yatırıldı.

Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda, bölge illerinde depremden zarar gören yetiştiricilerin yem tedariklerinde yaşadıkları sıkıntılara yönelik derhâl harekete geçilerek 16 bin ton yemin bölgeye sevki ve dağıtımı gerçekleştirildi.

Tüm bunların yanında yetiştiricilerimizin bölgelerinde ve coğrafyalarında hayvancılık faaliyetlerine devamlılığının sağlanması amacıyla telef olan hayvanlarının karşılığı canlı hayvan dağıtımına ilişkin 12.03.2023 tarihli ve 32130 sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Tarım Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında hayvan dağıtımlarına başlandı.

Raporda geçen fiyat ve istatistiki veriler, 08.08.2023 itibariyle belirtilmiştir.

Kaynak:

Tarım ve Orman Bakanlığı - Murat ÖZKAN

Hayvancılık Genel Müdürlüğü, Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık Daire Başkan Vekili Öner Özbey ile yapılan röportajın rapor haline getirilmiş halidir.